

Стара гойдалка

Тамара Шевченко

Сумно старій гойдалці. Колише її вітер, наспівуючи дитячу пісню, шелестить листя, неначе шепоче про якісь таємниці. А от колись... Уже від спогадів стає веселіше, і товста гілка починає колихати потерті мотузки у такт пісні, піднімати їх, немов колихати дівчатко, що гойдалося тут, поки не проросли крильця:

— Бабусю! Подивіться, я вмю літаааати! – кричала Лариса затуливши очі і її радісний вереск злітав із гойдалкою уверховіття дерев. Так вона виплескувала своє задоволення. Платтячко, як той метелик, пурхало і тріпотіло із кожним злетом, тоненькі косички, підв'язані жовтими кісниками, розліталися в обидві сторони, а рученята міцно трималися за віжки, які ще покійний дід Петро попросив у конюха .

*— Гойда-гойда-гойдаша,
Де кобила, там лоша,
Там печене поросля
Розкувікалося!*

- приспівувала бабця, а Лариса сміялася із того печеного поросяти.

Сьогодні баба Ганна плакала від щастя. Лідка, поштарка, принесла їй пакунок від онуки. Відкрила його, а там різні закордонні подарунки: оливки у баночках (навіщо вони їй, не розуміє старенька того смаку (солені огірки все одно смачніші), цукерки із дивними назвами, дві здоровенних та тонких хустки, які бабі соромно було б і одягнути: "Здуріла, — скажуть люди, — що на старості літ вирядилася, як дівка на виданні". А ще, фотографії. Як не радіти? Її маленька Ларочка тут, як актриса, одягнена по-міському, на високих каблуках, тільки спідниця дуже вже коротка. Дивиться баба на ті фотографії, сльози фартухом витирає та розказує Лідці:

— Тільки й тримає мене на світі ця дівчина. Дочекаюся її, тоді можна і покидати цей світ. Бо куди ж повернеться дитина, як мене не буде? Дочка, Марія, померла під час пологів, одненька вона у мене була, добре, що хоч дитина вижила, а я доглянула. У хаті дві скрині рушників навишивала на придане. Повернеться, вийде заміж, буде щасливою... Тільки й тримає мене на світі ця дівчина...

Таку розповідь Лідка чула вже не вперше, бо старенька розказувала кожного разу, коли поштарка зупинялася біля неї . Жалко було бабу, жила лише минулим. А де ж тепер та онука, чи повернеться вона до рідного дому? Люди кажуть, що поїхала дівка до Москви продавщицею працювати. Довго вісточки від неї не було, а баба Ганна так чекала!. Тоді й сталося щось із головою: виходила у двір і розмовляла з гойдалкою, бо бачила на ній маленьку Ларису. Бувало, розказувала їй свої забавлянки чи казки, співала пісеньки про Галю, яку козаки забрали з собою у далекі краї, про калину, яка просла на чужині. Здавалося, як і раніше, слухала їх онука і казала бабусі:

— Рідненька моя, я від тебе нікуди не поїду, не покину тебе. Ми будемо завжди разом, мене ніякий козак не обдурить, я розумна! – щебетала дівчинка й обіймала її малими рученятами.

Баба Ганна частково втратила зір, тому не могла читати, а коли поштарка приносила листа від онуки, зупинялася і читала про те, як живе Лариса на чужині, як сумує і хоче повернутися до рідненької бабусі. Але старенька забувала і наступного дня вже знову починала виглядати Лідку, питаючи, чи не принесла вона їй хороші новини, або якогось листа:

— Сьогодні для вас немає нічого, але ви чекайте: пишуть, пишуть, — відповідала поштарка звичною фразою.

— Ох, і розумна ти, жінка. Звідки ж ти знаєш, що пишуть.

— То побачите завтра, коли листа принесу.

Так і чекала вона на те "завтра", добре, що не пам'ятала скільки часу пройшло: день, тиждень чи місяць... Головне, що завтра отримає!

А сьогодні баба Ганна плакала від щастя... Її онучечка, єдина кровиночка, такі подарунки для неї приготувала!

— Нехай їй Бог допомагає і береже від лихого духу, нехай відгонить від неї усе зло і поганих людей, нехай дає щастя та здоров'я. — Слухала Лідка ті причитання і сама плакати починала: у неї ж бо двійко діточок ростуть.

— Візьми, доню, трішки цукерочок своїм дівчаткам, мені ж не можна солодкого, а твої радітимуть гостинцю. Від зайчика, скажеш. Пям'ятаю, я завжди у кишені кілька цукерок носила, а коли приходила додому, Лариса відразу назустріч бігла і заглядувала, що там за гостинець. Вона лампасейки* любила. А як до школи пішла....

Баба почала вкотре розказувати історію, як онука коліна побила та плакала, поки вчителька цукерку не дала, але Лідка поспішала, тому подякувала стареньку за гостинці та й пішла пошту розносити.

Наступного дня захворіла баба Ганна. Лікар казав, що слабка дуже, що небезпечно їй на вулицю виходити, щоб не впала, бо, не доведи господи, зламає собі руку чи ногу, що тоді робитиме? Друзі приходили її провідувати, носили їжу, поралися біля господарства. Що там того господарства? Десяток курей та старий собака.

Із часом, хвора й зовсім злягла, ні на кого із відвідувачів не звертала уваги, а тільки дивилася на Ларисочкину фотографію і розмовляла з нею:

— Не сумуй, моя хороша, бабуся скоро видужає, пиріжечків із маком тобі напече, ти ж їх так любиш.

Напекли пиріжків, тільки не для Лариси, а бабі на похорон...

Сумно старій гойдалці. Колихає її вітер, наспівуючи дитячу пісню, шелестить листя, неначе шепоче про якісь таємниці. А от колись... Уже від спогадів стає веселіше, і товста гілка починає колихати потерті мотузки у такт пісні, піднімати їх то взад, то вперед, немов колихати дівчатко, що гойдалося тут, поки не проросли крильця.

Лариса прилетіла вже після того, як бабусі дев'ять днів відправили, зібрала усі фотографії напам'ять про дитинство, відпустила собаку, щоб не скавулів, роздала

стареньке хатнє добро сусідам на згадку, замовила огорожу для могили. Усе зробила, як годиться, то час і повертатися.... Вже й таксі чекає біля двору, а вона сіла на гойдалку, вітер колише її довге та блискуче волосся, і почала співати пісню про печене порося. Байдуже, що подумують, а вона знову, хоч подумки в дитинство повернулася!

"Ти скажи, скажи, калино,

Як попала ти сюда....." — співала вже нову пісню молода жінка, учепившись міцно за віжки старої гойдалки.

Вже й стемніло, таксист отримав плату за час, який витратив на чекання пасажирки, що так і залишилася сидіти на гойдалі, відв'язаний Дозор терся біля ніг молодій господині та чекав заслуженої вечері, у сусідньому будинку погасло світло:

"Люлі, люлі, люлі,

Всі дітки поснули,

Тільки моя доня

Не спить не дрімає

Очками моргає,

З котком розмовляє.

Аа-аа-а..."

Сумно було старій гойдалці. Колихав її вітер, наспівуючи дитячу пісню, шелестіло листя, неначе шепотіло про якісь таємниці. А тепер...

Не затихає дитячий сміх та гамір у Ларискиному дворі, бо рушники, які вишивала баба Ганна, принесли щастя онуці. Нічого, що старенька не дожила до цього часу, але на її доглянутій могилці ростуть квіти і завжди лежать лампасейки, як гостинець від зайчика.

* Лампасейки – тверді цукерки, типу "Дюшес", "Барбарис"